

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

Кафедра менеджменту та управління проектами

**ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ТА ІНФРАСТРУКТУРНОГО
РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

*Матеріали науково-практичної конференції за міжнародною участю
27 листопада 2020 р., м. Дніпро*

**Дніпро
ДРІДУ НАДУ
2020**

УДК 352.07(477):005.591.6

I-66

Рекомендовано до друку вченою радою ДРІДУ НАДУ при Президентові України (протокол № 10/240 від 29.12.2020 р.).

Редакційна колегія:

д.держ.упр., проф. Серьогін С.М., д.і.н., проф. Бородін Є.І.,
д.держ.упр., доц. Чикаренко І.А., д.держ.упр., проф. Маматова Т.В.,
к.держ.упр. Сергієнко Е.О. (відп. секретар)

I-66 **Інноваційні інструменти** забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 27 листоп. 2020 р. / за заг. ред. І. А. Чикаренко. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. – 368 с.

Уміщені матеріали доповідей учасників науково-практичної конференції «Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад» щодо опрацювання інноваційних управлінських підходів у практиці управління місцевим розвитком в умовах децентралізації, формування, функціонування та розвитку об'єднаних територіальних громад, подано результати вивчення та узагальнення релевантного зарубіжного та вітчизняного досвіду і кращих практик.

Розраховано на фахівців публічного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів Національної академії державного управління при Президентові України, а також буде корисним для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ЧИКАРЕНКО Ірина, МАМАТОВА Тетяна, ЧИКАРЕНКО Олексій. <i>Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад</i>	9
КРАЙНИК ОЛЬГА. <i>Управління територіальною громадою в умовах децентралізації</i>	13
МОЛОКАНОВА Валентина. <i>Проблеми вдосконалення стратегічної діяльності об'єднаних територіальних громад в Україні</i>	17
БОРТНІК Олена. <i>Ризик-менеджмент та стандарти ISO: можливості застосування в органах місцевого самоврядування</i>	21
ДРОБАХІНА Тетяна. <i>Креативні індустрії як стратегічний вектор розвитку території</i>	24

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

АЗАМАТ Альона, ОГІНОК Соломія. <i>Аналіз основних інноваційних тенденцій у галузі електронної торгівлі</i>	27
АМЕН Асхат, ГАЙСИНА Макпал, КЕНЖЕГУЛОВА Алія. <i>Доступність і якість державних послуг в зеркалі общественного мнения</i>	30
БЕЗЕНА Іван. <i>Нові стратегії розвитку територіальної громади як фактор сталого розвитку регіону</i>	34
БЕЗУС Валерій. <i>Інвестиційна екосистема як інструмент модернізації водної інфраструктури України</i>	38
БЛЩУК Катерина, ДОМША Ольга. <i>Цифровізація – складова сталого розвитку громад і територій</i>	41
БОГАШКО Олександр. <i>Роль університетів у формуванні й розвитку «трикутника знань» на регіональному рівні</i>	44
БОЛКУНОВИЧ Анна, Валерія ВАСИЛЬЄВА, Николай БЕЛОДЕД. <i>Подходы к совершенствованию стратегической деятельности на местном уровне</i>	47
БОНДАРЕНКО Віктор. <i>Процес децентралізації: негативні наслідки та механізми їх подолання</i>	51
БОНДАРЕЦЬ Єлизавета. <i>Нові підходи до вдосконалення системи управління проектами регіонального розвитку</i>	57
БОРОДІНА Оксана. <i>Інноваційні підходи у регіональній політиці на прикладі принципів SMART-спеціалізації регіону</i>	59
БРАЦИЛО Ганна. <i>Інструменти підвищення спроможності об'єднаних територіальних громад в умовах реформи децентралізації в Україні</i>	62
БУКАНОВ Григорій. <i>Особливості електронного урядування як інструмента реалізації державної екологічної політики на регіональному рівні</i>	66
ВАКУЛЕНКО Володимир, Марина КОНДРАТЕНКО. <i>Застосування інструментів моніторингу та оцінки для підвищення якості публічних послуг в ОТГ</i>	68

Олександр БОГАШКО

к. е. н., доцент,

доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом

Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ФОРМУВАННІ Й РОЗВИТКУ «ТРИКУТНИКА ЗНАНЬ» НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Концепція «трикутника знань» формалізує зв'язок між традиційними «базовими» функціями закладів вищої освіти – викладанням, науковими дослідженнями та громадською діяльністю. В рамках цієї моделі, реалізуючи освітні програми та наукові проекти, університети генерують знання, а багатоаспектна взаємодія з широкою громадськістю допомагає знайти їм застосування в створенні нових продуктів, процесів та послуг.

«Трикутник знань» відображає внесок освіти в науку і створення інновацій. Спочатку основним завданням даної моделі вважалося посилення ролі закладів вищої освіти у формуванні інтелектуального капіталу та розвитку науки, проте в останні десятиліття акцент змістився в бік їх інноваційної функції. В даний час політичні заходи стимулюють трансформацію наукових результатів в інноваційні продукти, фокусуючись на законодавчих реформах.

Заклади вищої освіти, переважно університети, в якості фундаменту «трикутника знань» вносять ключовий внесок в наповнення всіх його складових. Залежно від комбінування видів діяльності, включаючи освітню, наукову та інноваційну, вони можуть використовувати «трикутник знань» як інституційний базис для імплементації основних місій і формування внутрішньої організаційної структури.

Оцінювати роль університетів в різних частинах «трикутника знань» необхідно з урахуванням їх інституційного різноманіття, яке проявляється в ряді аспектів, включаючи виконання освітніх і наукових функцій, структуру власності, ступінь інституційної автономії.

Різні види закладів вищої освіти відіграють не однакову роль в тих чи інших країнах. Різноманіття зустрічається навіть серед закладів однієї й тієї ж категорії. Згадаємо лише деякі ключові аспекти: тематичний фокус наукової та освітньої діяльності, ресурсна база, організаційна структура, внутрішні управлінські механізми, зв'язок з іншими стейкхолдерами. Залежно від ступеня диверсифікації університетів, підвищення ефективності їх участі в «трикутнику знань» забезпечується шляхом гнучкого налаштування політичних заходів під відповідну інституційну конфігурацію.

Університети, на відміну від інших закладів вищої освіти вищої освіти, розвивають як мінімум дві складові – освітню і наукову, інтегруючи їх за допомогою моделі «науково орієнтованої» освіти. Зміна їх ролі й розширення спектра діяльності визначаються кількома ключовими трендами [1; 2]:

– внаслідок децентралізації управління, посилення інституційної незалежності, переходу до моделей фінансування «за результатами» і розподілу

коштів на конкурсній основі, університети знаходять більше повноважень для самостійного розподілу ресурсів, встановлення стратегічних цілей та формування унікального наукового й освітнього профілю;

- інтеграція в міжнародне співтовариство полегшує обмін знаннями та досвідом в науковій та освітній діяльності, але одночасно посилює конкуренцію за студентів і наукові кадри;

- розширення видів університетської діяльності веде до появи інноваційних стратегій, нових схем фінансування та відповідних заходів політики, актуалізації концепцій «третьої місії» і «підприємницького університету».

Виходячи з курсу на автономію і підвищення відповідальності університетів, багато держав цілеспрямовано працюють над зміцненням їх іміджу як соціально значущих інститутів, що беруть участь в передачі знань.

Університети здійснюють трансфер і комерціалізацію знань, використовуючи різноманітні напрямки. До традиційних базових напрямів поширення знань відносяться [3]:

- публікація статей, монографій, праць конференцій, доповідей;

- комунікація в рамках професійних конференцій, неформальних зв'язків, робочих контактів;

- дослідні або консультаційні послуги для компаній, що надаються університетами й державними науковими організаціями;

- наймання співробітників в компанії та студентські стажування, інституційна основа для яких може бути забезпечена шляхом організації інтернатури, спільного наукового керівництва аспірантами;

- розробка стандартів – документів, складених на основі досягнутого консенсусу, що визначають термінологію, процедури вимірювання і тестування, інтерфейси;

- створення і розвиток компаній студентами й недавніми випускниками, які мають досвід наукових досліджень (останнім часом цей напрямок користується підвищеною увагою).

Менш традиційні способи поширення знань, спрямовані на їх комерціалізацію, включають (напрями другої категорії):

- колаборативного дослідження – наукові проекти, що виконуються (фінансуються) університетами та компаніями на спільній основі;

- наукові та технологічні партнерства – створення формальних альянсів з різним числом учасників, наприклад дослідних корпорацій; формування державно-приватних партнерств; укладання довгострокових угод про виконання наукових досліджень;

- контрактні дослідження, що проводяться на замовлення компаній для розв'язання специфічних проблем (на відміну від більшості форм консультування);

- патентування та ліцензування – набули поширення порівняно недавно, є основними функціями центрів трансферу технологій, не викликають особливого інтересу в університетів і компаній, але користуються великою увагою державних органів.

Слід зазначити, що трансфер знань з університетів і державних наукових організацій здійснювався завжди. Він має двонапрямний характер і завдяки обміну результатами досліджень і діловою інформацією забезпечує взаємовигідне співробітництво. Традиційні способи передачі знань до сих пір актуальні.

На відміну від них, новітні напрями (напрями третьої категорії) більшою мірою відповідають сучасним поняттям «комерціалізація знань» (knowledge commercialization) і «академічне підприємництво» (academic entrepreneurship).

Концепції «підприємницького» і «соціально орієнтованого» університетів ґрунтуються на розширеному розумінні ролі університетів, що виходить за рамки наукової та освітньої діяльності, припускаючи відповідні організаційні перетворення. Проте, між цими моделями існують розбіжності, оскільки орієнтація на підприємництво, модернізацію, прагматичний розподіл активів з точки зору комерційного результату може суперечити громадським цілям, які часто виглядають нереалізованими в короткостроковій перспективі. Однак при інноваційному і гнучкому підході, університет здатний поєднувати «підприємницьку» і «соціально орієнтовану» моделі, витягуючи додаткові переваги шляхом використання креативних ресурсів для вироблення нових рішень.

Будучи ключовими учасниками «трикутника знань», університети відіграють важливу роль в його формуванні. Їх позиціонування в цій системі визначається управлінськими моделями й механізмами фінансування.

В останні десятиліття на зміну традиційній політиці солідарності, сфокусованої на передачу ресурсів відсталим регіонам, приходить інтегрований підхід, що надає особливого значення інноваціям, створюваним регіональними системами знань. Університети та інші суб'єкти вищої освіти відіграють ключову роль в нових соціально-економічних моделях, будучи головними постачальниками компетенцій і надаючи експертну підтримку в розробці, реалізації та оцінюванні стратегічних концепцій і політичних заходів.

Список використаних джерел

1. Богашко О. Л. Перспективи інноваційного розвитку освіти та науки на основі використання концепції «трикутника знань». Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Частина 2. Дубляни, 2020. С. 76-78.

2. Bohashko, O. (2020), «The «Knowledge Triangle» Is A Modern Concept for Managing the Development of Education, Science and Innovation», Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-4-1, 1-2 April 2020, Seville, Spain, 5964-5971.

3. Vonortas N. (2017), «The Role of Universities in the Knowledge Triangle», Foresight and STI Governance, vol. 11, no 2, pp. 6–8. DOI: 10.17323/2500-2597.2017.2.6.8.

Наукове видання

***ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО
ТА ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД***

*Матеріали науково-практичної конференції за міжнародною участю
За загальною редакцією І. А. Чикаренко*

В авторській редакції

Комп'ютерний оригінал-макет – Е.О. Сергієнко, Ю.В. Семеніхіна

*Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії
державного управління при Президентові України Україна, 49044, м. Дніпро, вул. Гоголя, 29,
тел. (056) 794 58 27*

*Свідотство про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК №1743 від 06.04.2004 р.*